

[Leonhard Hansen.]

valget, har man ønsket Loven tidsbegrænset, og Flertallet stiller derfor Ændringsforslag gaaende ud paa, at § 9, Stk. 2, udgaar, og at der tilføjes i § 10, at Loven er gældende indtil 1. April 1940.

Udvalget har søgt at faa en Række Oplysninger af forskellig Art, Oplysninger, som er optrykt i Betænkningen. Af indhentede Oplysninger fra Organisationerne vil man se, at Gennemsnitsprocenten for Overarbejde udgør ca. 2,5 pCt. af det normale Antal Arbejdstimer, men det maa ikke glemmes, dels at disse Oplysninger er skønsmæssige, og dels at de kun omfatter de i Forslagets Punkter a, b, og c omhandlede Arbejdere, hvorimod Arbejdere, beskæftigede ved Transport af Passagerer og Gods ad Vej eller Jernbane, eller Arbejdere i Handels-, Kontor- og Bankvirksomhed samt Hotel- og Restaurationsvirksomhed ikke er medtaget, fordi man ikke har kunnet fremskaffe Oplysninger om, i hvilket Omfang Overarbejde udføres inden for disse Omraader; men at Procenten var betydeligt højere, dersom saadanne Oplysninger fandtes, er der sikkert ingen Tvivl om.

Tager man dette i Betragtning og regner med Statistisk Departements Udregninger, der udviser, at disse 2,5 pCt. af Overarbejdstimerne svarer til 2 900 Helaarsarbejdere, finder jeg det ganske naturligt; at dette Lovforslag ophøjes til Lov. At dette, at det ophøjes til Lov, vil møde Modstand i Arbejdsgiverlejer, tvivler jeg personlig ikke om; der vil sikkert gaa et langt Stykke Tid endnu, inden man gør sig fortlørlig med, at der er sket et Systemskifte her i Landet, men Tiden vil sikkert ogsaa vise, at Love som denne ikke vil have den Virkning, Modstanderne paastaar, men tværtimod vil gavne og fremme Samfundets Interesser.

Jeg anbefaler hermed Tingets Medlemmer at vedtage Flertallets Ændringsforslag og forkaste de af Mindretallet foreslaaede Ændringer.

Elgaard: Da mit Partis Ordfører er forhindret i at være til Stede i Dag, maa jeg gøre nogle Bemærkninger. Folketinget har nu i et Udvalg gennem fire Aar behandlet dette Lovforslag; trods det, at den ærede Ordfører for Socialdemokratiet ligesom vilde underkende Betydningen af de nye Oplysninger, Socialministeriet og Udvalget har faaet under Udvalgsarbejdet i denne Rigsdagssamling, vil jeg sige, at der i de Oplysninger, som foreligger nu, virkelig er overmaade interessante Ting vedrørende Spørgs-

maalet Overarbejde, i hvert Fald inden for visse Dele af det danske Arbejdsomraade; Ting, der i hvert Fald for mig har den Betydning; at de fastslaar, at der inden for det, vi i almindelig Tale kalder de fagorganiserede Arbejdsomraader, altsaa først og fremmest vore industrielle Fag, praktisk talt ikke eksisterer Overarbejde i visse Fag, medens Overarbejde i andre Fag er ret minimalt og i ganske enkelte ret betydeligt.

Dette er interessant ikke alene til Bedømmelse af Spørgsmaalet om, hvor stor Overarbejds mængden er inden for det samlede danske Arbejdsomraade, men ogsaa til Bedømmelse af, hvordan inden for de forskellige Fag selve Livets og Arbejdets Praksis har skabt de i Dag eksisterende Vilkaar. Disse Oplysninger fastslaar, at naar vi undtager Tekstilfaget, grafiske Fag, Papirindustrien, den kemiske Industri og Metalindustrien fra det samlede fagorganiserede Arbejdsomraade, er Spørgsmaalet om Overarbejde overmaade lille, men inden for disse Fag ret betydningsfuldt, inden for enkelte større, end jeg havde troet.

Over for disse Kendsgemninger vilde det have været naturligt, om Regeringen og Folketingets Flertal havde sagt: Naar vi kan konstatere ganske bestemte Omraader inden for Arbejds markedet, hvor Overarbejde eksisterer i ret stor Grad — Procenten paavirkes selyfølgelig ogsaa af, hvor mange eller faa der er inden for vedkommende Virksomhed —, var det saa ikke rimeligt, om man, naar man vilde prøve paa at konstatere de heldige Følger af at afskaffe Overarbejde i den Udstrækning, det var muligt, og, hvor dette ikke er Tilfældet, og hvor ogsaa Arbejdernes Organisationer gennem deres Tillidsmænd erkender, at det ikke er muligt, da at udligne det, var det ikke rimeligt, siger jeg, om man som det første Skridt, naar man nu vil løse dette Spørgsmaal ad Lovgivningens Vej og foreløbig har maattet opgive at løse det ved direkte Forhandling mellem de to Parter, havde begrænset Lovforslaget til i første Omgang at omfatte de Arbejdsomraader, hvor man har ikke alene Betingelsen for at udnytte Loven, nemlig Overenskomsterne, men hvor man ogsaa i Kraft af Overenskomsterne kan konstatere Tilstedeværelsen af en vis Mængde Overarbejde?

Hvis Regeringen og Regeringspartierne vilde have ført Sagen videre frem ad disse Baner, kan jeg meget vel tænke mig, at Bedømmelsen af et saadant Forsøg vilde have stillet sig noget gunstigere bl. a. fra mit Partis Side, end Bedømmelsen af det Lovforslag, vi nu er stillet over for, for det